

EUROPOS PARLAMENTAS

2009 - 2014

Plenarinio posėdžio dokumentas

22.10.2009

B7-0000/2009

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

siekiant užbaigti diskusijas dėl Tarybos ir Komisijos pareiškimų

pagal Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 dalį

dėl Komisijos 2009 m. plėtros strategijos dokumento, susijusio su Vakarų
Balkanų šalimis, Islandija ir Turkija

Gabriele Albertini

Užsienio reikalų komiteto vardu

RE\794638LT.doc

PE430.290v02-00

LT

Susivieniję įvairovėje

LT

Europos Parlamento rezoliucija dėl Komisijos 2009 m. plėtros strategijos dokumento, susijusio su Vakarų Balkanų šalimis, Islandija ir Turkija

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „2009–2010 m. plėtros strategija ir pagrindiniai uždaviniai“ (COM(2009)0533) ir lydimąsias 2009 m. šalių pažangos ataskaitas,
 - atsižvelgdamas į savo 2006 m. kovo 16 d. rezoliuciją dėl Komisijos 2005 m. plėtros strategijos dokumento¹, 2006 m. gruodžio 13 d. rezoliuciją dėl Komisijos komunikato dėl plėtros strategijos ir pagrindinių iššūkių 2006–2007 m.² ir 2008 m. liepos 10 d. rezoliuciją dėl Komisijos 2007 m. plėtros strategijos dokumento³,
 - atsižvelgdamas į ankstesnes savo rezoliucijas dėl Vakarų Balkanų šalių ir Turkijos,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi remianti ES sutarties 49 straipsniu „kiekviena Europos valstybė ... gali pareikšti norą tapti Sąjungos nare“,
- B. kadangi Vakarų Balkanų ateitis susijusi su Europos Sąjunga, kaip dar kartą patvirtinta Salonikų Europos Vadovų Taryboje 2003 m. birželio 19–20 d., Briuselio Europos Vadovų Taryboje 2006 m. birželio 15–16 d. ir vėlesniuose aukščiausiojo lygio susitikimuose; kadangi reikėtų vykdyti visus egzistuojančius įsipareigojimus Pietryčių Europos šalims,
- C. kadangi Turkija yra šalis kandidatė nuo 1999 m., Kroatija – nuo 2004 m., o Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija – nuo 2005 m.; kadangi Albanija, Juodkalnija ir Islandija pateikė prašymus dėl narystės Sąjungoje ir Komisija šiuo metu vertina Juodkalnijos ir Islandijos prašymus; kadangi su Bosnija ir Hercegovina ir su Serbija buvo pasirašyti stabilizacijos ir asociacijos susitarimai; kadangi Komisija paskelbė savo ketinimą vidutinės trukmės laikotarpiu pateikti pasiūlymą dėl prekybos susitarimų ir vizų režimo liberalizavimo Kosovui,
1. patvirtina savo įsipareigojimą plėtros politikai, kuri pasirodė esanti viena iš sėkmingiausių iš visų ES politikos krypčių; primena, kad ankstesni plėtros etapai buvo įnašas į iki šiol neregėtą taikos, saugumo ir klestėjimo erdvės Europoje išplėtimą;
 2. pabrėžia, kad visapusiškas bendradarbiavimas su Tarptautiniu baudžiamuoju tribunolu buvusiai Jugoslavijai (TBTBJ) yra pagrindinė Vakarų Balkanų šalių pažangos siekiant narystės Sąjungoje sąlyga, tačiau pažymi, kad taip pat svarbu, jog žalos už karo nusikaltimus atlyginimą šių šalių visuomenės vertintų kaip svarbų žingsnį siekiant

¹ OL C 291 E, 2006 11 30, p. 402.

² OL C 317 E, 2006 12 23, p. 480.

³ Priimti tekstai, P6_TA(2008)0363.

teisingumo aukų atžvilgiu ir sudaryti palankesnes sąlygas susitaikymui regione;

3. ragina visas atitinkamas valstybes dėti visas įmanomas pastangas išspręsti nesutarimus su kaimyninėmis valstybėmis pradiniuose plėtros proceso etapuose; vis dėlto pabrėžia, kad tokius dvišalius ginčus turėtų spręsti susijusios šalys, todėl tai neturėtų tapti kliūtimi šioms valstybėms siekiant narystės Sąjungoje;
4. susirūpinęs atkreipia dėmesį į dėl finansų krizės kilusias ekonomines problemas, su kuriomis susiduriama Vakarų Balkanų regione; džiaugiasi Komisijos pasirengimu teikti ypatingą finansinę pagalbą, pvz., makroekonominę pagalbą ir tiesioginę biudžeto paramą; pabrėžia, kad padėtis ypač sudėtinga atsižvelgiant į aukštą skurdo ir nedarbo lygį kai kuriose atitinkamose šalyse; ragina Komisiją ir pačias šalis dėti visas įmanomas pastangas siekiant sušvelninti krizės poveikį, ypač labiausiai pažeidžiamiems visuomenės nariams;
5. pabrėžia regioninio bendradarbiavimo Vakarų Balkanuose svarbą, nes tai svarbi plėtros proceso sąlyga ir tuo pačiu metu esminis susitaikymo proceso elementas; be to, primena tokio bendradarbiavimo naudą atsižvelgiant į didėjančias prekybos apimtis, energetinį saugumą, aplinkosaugos politiką, kovą su organizuotu nusikalstamumu ir prekybą žmonėmis; pabrėžia, kad regioninis politinis ir ekonominis bendradarbiavimas turi apimti visus politinius veikėjus ir pilietinę visuomenę, ypač moterų organizacijas, ir jam neturėtų būti sudaromos kliūtys dėl dvišalių politinių problemų; atsižvelgdamas į tai ragina Serbiją pademonstruoti konstruktyvų požiūrį į Kosovo dalyvavimą regioninėje prekyboje ir bendradarbiavime;
6. ragina šalis regione dėti didesnes pastangas gerinti etninių mažumų, ypač romų, padėtį; pabrėžia, kad romai dažnai yra diskriminacijos aukos ir kad visų pirma turėtų būti labai didinamas jų dalyvavimas darbo rinkoje ir švietimo sistemoje; atsižvelgdamas į tai atkreipia dėmesį į dvišalius Vakarų Balkanų šalių susitarimus su valstybėmis narėmis dėl readmisijos ir ragina atitinkamas šalis didinti savo pastangas kurti tinkamas socialines sąlygas ir infrastruktūrą, kad būtų palengvinta romų reintegracija po jų sugrįžimo; ragina valstybes nares remti šias pastangas;
7. mano, kad siekiant išlaikyti ES piliečių paramą tolesnei plėtrai svarbu pateikti jiems aiškia ir suprantama informaciją apie šios politikos naudą; ragina Komisiją ir valstybes nares dėti pastangas siekiant šio tikslo; vis dėlto pabrėžia, kad siekiant sėkmingo informavimo kampanijų vykdymo jos turėtų būti atitinkamai finansuojamos;
8. gerai vertina Kroatijos nuolatinę pažangą siekiant atitikimo stojimo į Sąjungą kriterijams ir narystės įsipareigojimų vykdymo; džiaugiasi dvišaliu susitarimu dėl ginčo dėl sienų su Slovėnija sprendimo, kuris buvo paskata pradėti svarstyti visus likusius stojimo derybų proceso skyrius; yra įsitikinęs, kad stojimo derybos gali būti baigtos 2010 m. viduryje, su sąlyga, kad Kroatija dės daugiau pastangų, *inter alia*, stiprinant viešąjį administravimą, ryžtingiau vykdant teismų sistemos reformą, griežtai kovojant su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu, užtikrinant ilgalaikį pabėgėlių grįžimą ir leidžiant TB TBJ susipažinti su dokumentais, kurių reikia karo nusikaltimų teismo procesuose;
9. sveikina Buvusiąją Jugoslavijos Respubliką Makedoniją su po paskutinės pažangos ataskaitos padaryta pažanga, ypač per pastaruosius kelis mėnesius; džiaugiasi tuo, kad šalis įgyvendino visas vizų režimo liberalizavimo sąlygas ir tikisi, kad bevizis režimas bus

taikomas nuo 2010 m. sausio 1 d.; su pasitenkinimu pažymi, kad šią pažangą pripažino Komisija ir rekomendavo pradėti stojimo derybas su šalimi; ragina Tarybą patvirtinti Komisijos rekomendaciją 2009 m. gruodžio mėn. rengiamame aukščiausio lygio susitikime ir nustatyti derybų pradžios datą;

10. ragina Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos valdžios institucijas toliau tęsti pastangas vykdyti reformų procesą, ypač viešojo administravimo ir teismų sistemos reformų, antikorupcinės politikos, moterų teisių ir etninių grupių santykių srityse, įskaitant mažumų dalyvavimo viešajame gyvenime ir administravime didinimą; be to, palaikant gerus kaimynystės santykius, ragina Buvusiąją Jugoslavijos Respubliką Makedoniją ir Graikiją pasinaudoti tuo, kad Graikijoje neseniai vyko rinkimai, ir rasti abipusiai priimtina pavadinimo klausimo sprendimą;
11. pažymi, kad Turkija padarė tam tikrą pažangą siekdama atitikti Kopenhagos politinius kriterijus; ragina Turkijos vyriausybę ir visas parlamentines partijas siekti konsensuso dėl pagrindinių reformų; pabrėžia esminę greito teismų reformos strategijos įgyvendinimo svarbą Turkijos valstybės ir visuomenės funkcionavimui; apgailestauja dėl to, kad žodžio laisvės ir religijos laisvės srityse padaryta pažanga yra nedidelė; apgailestauja dėl užsitęsusių išpareigojimų pagal EB ir Turkijos asociacijos susitarimo papildomą protokolą neįgyvendinimo; ragina Turkijos vyriausybę aktyviai prisidėti prie greito visapusiško Kipro klausimo sprendimo suradimo; džiaugiasi pastangomis išspręsti kurdų klausimą ir ragina Turkijos vyriausybę imtis konkrečių priemonių spręsti klausimą dėl kurdų kilmės piliečių padėties; palankiai vertina diplomatinės pastangas normalizuoti santykius su Armėnija ir ragina Turkijos Didžiąją Nacionalinę Asamblėją ratifikuoti atitinkamus protokolus; ragina Turkijos vyriausybę savo užsienio politiką, ypač politiką Irano atžvilgiu, koordinuoti su ES; vis dėlto apgailestauja, kad Turkija savo prieštaravimais stabdo NATO ir ES strateginį bendradarbiavimą, kurį vykdančią peržengiamos susitarimo „Berlin Plus“ ribos, o tai turi neigiamą poveikį ES dislokuoto personalo apsaugai, ir ragina Turkiją kuo greičiau atsisakyti savo protestų;
12. su pasitenkinimu pažymi Serbijos padarytą pažangą, ypač jos vienašališką Laikinojo susitarimo įgyvendinimą; mano, kad toks vienašališkas įgyvendinimas, įvykdytas finansų krizės kontekste, rodo šalies išpareigojimą toliau siekti narystės Sąjungoje; todėl ragina Tarybą nedelsiant priimti sprendimą dėl Laikinojo susitarimo ratifikavimo; teigiamai vertina Serbijos valdžios institucijų policijos protokolo pasirašymą su Europos Sąjungos teisinės valstybės misija Kosove (EULEX) ir ragina Serbiją toliau stiprinti bendradarbiavimą su EULEX, ypač atsižvelgiant į EULEX operacijas šiaurinėje Kosovo dalyje;
13. išreiškia savo nepasitenkinimą nedidele Bosnijos ir Hercegovinos, kaip galimos šalies kandidatės siekiant narystės Sąjungoje, pažanga; su didėjančiu nerimu pastebi nestabilią politinę atmosferą ir bendros abiejų teritorinių vienetų vizijos nebuvimą ir smerkia provokacines kalbas, kurios gali padaryti neigiamą įtaką vykdančioms etninių grupių susitaikymo procesą pasiekiantiems laimėjimams ir valstybinių struktūrų veikimui; ragina Tarybą su tarptautinės bendruomenės pagalba tęsti pastangas palaikyti dialogą su politiniais lyderiais Bosnijoje ir Hercegovinoje, siekiant padėti šiai šaliai ir jos gyventojams ir toliau išlikti Europos integracijos proceso dalyviais; teigiamai vertina naujausias bendras diplomatinės Švedijos užsienio reikalų ministro, už plėtrą atsakingo

Komisijos nario ir JAV valstybės sekretoriaus pavaduotojo pastangas, tačiau taip pat primena būtinybę į šalies gyvybingumo stiprinimą labiau įtraukti parlamento narius ir pilietinę visuomenę;

14. ragina Komisiją kuo greičiau pradėti dialogą dėl vizų su Kosovo valdžios institucijomis, kaip numatyta pažangos ataskaitoje, siekiant apibrėžti vizų režimo liberalizavimo veiksmų planą; tikisi, kad decentralizavimo procesas bus baigtas iki metų pabaigos, siekiant įgyvendinti pagrindinius M. Ahtisaario plano reikalavimus; teigiamai vertina tai, kad EULEX pasiekė visišką operacinį pajėgumą, jis sudarys sąlygas įgaliojimų remti teisinę valstybę, viešąją tvarką ir saugumą įgyvendinimui visame Kosove vadovaujantis skaidrumo ir atskaitingumo principais ir pasirengimui integruoti Kosovą į Sąjungą;
15. pripažįsta Albanijos ir Juodkalnijos po paskutinės pažangos ataskaitos padarytą pažangą ir ragina abi šalis toliau dėti pastangas vykdyti reformas; pažymi, kad abi šalys pateikė prašymus tapti Sąjungos narėmis ir kad Taryba priėmė sprendimą paraginti Komisiją parengti savo nuomonę dėl Juodkalnijos prašymo; gerai vertina Juodkalnijos laimėjimus ir ragina Albaniją toliau dėti pastangas vykdyti reformas, kad Taryba netrukus galėtų imtis veiksmų dėl jos prašymo;
16. palankiai vertina Islandijos paraišką dėl stojimo į Sąjungą ir tikisi, kad atsižvelgiant į aukštą šios šalies teisės aktų ir *acquis communautaire* suderinimo lygį Islandija artimoje ateityje įgis šalies kandidatės statusą;
17. paveda Pirmininkui perduoti šia rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.